

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului act normativ

LEGE

privind cerințele minime de creștere a mobilității salariaților între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară

Secțiunea a 2 - a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Contextul european

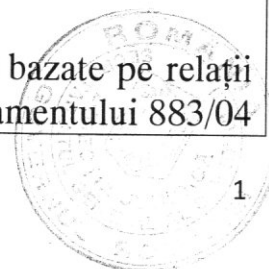
Directiva 2014/50/UE din 16 aprilie 2014 privind cerințele minime de creștere a mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și a păstrării drepturilor la pensie suplimentară urmărește reducerea obstacolelor din calea liberei circulații a lucrătorilor între statele membre ale Uniunii Europene prin îmbunătățirea regimului aplicabil dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară ale membrilor regimurilor de pensie suplimentară legate de existența unui raport de muncă.

La nivel european, protecția socială a lucrătorilor în ceea ce privește pensiile este garantată de regimurile legale de securitate socială, împreună cu regimurile de pensie suplimentară legate de existența contractului de muncă, care devin din ce în ce mai răspândite în statele membre.

Prevederile directivei 2014/50/UE nu se aplică dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară ale lucrătorilor care se deplasează în interiorul unui singur stat membru. Totuși, Statele membre pot lua în considerare în mod voluntar folosirea competențelor lor naționale în vederea extinderii normelor aplicabile în temeiul prezentei directive membrilor regimului care își schimbă locul de muncă în interiorul unui singur stat membru.

Directiva 2014/50/UE nu pune în discuție dreptul statelor membre de a își organiza propriile sisteme de pensii. Statelor membre le revine întreaga responsabilitate de organizare a acestor sisteme și nu sunt obligate să adopte legislație referitoare la constituirea unor regimuri de pensie suplimentară în cadrul transpunerii prezentei directive în dreptul intern.

Astfel, directiva are în vedere sistemele de pensii suplimentare bazate pe relații de muncă, cu excepția sistemelor care intră în sfera de aplicare a Regulamentului 883/04

privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Ca regulă generală, conform directivei un sistem de pensii suplimentare intră în domeniul său de aplicare ori de câte ori dreptul la o pensie suplimentară are la bază un raport de muncă și o implicare directă a angajatorului în constituirea dreptului la o astfel de pensie suplimentară.

În considerentele sale, Directiva face trimitere la diferite tipuri de pensii suplimentare, fără a fi limitative, care intră în sfera sa de aplicabilitate, cum ar fi:

- contracte de asigurare de grup;
- schemele de tip "pay-as-you-go" acceptate de una sau mai multe filiale sau sectoare;
- sistemele finanțate sau promisiunile de pensie susținute de rezervele financiare;
- orice aranjament colectiv sau similar.

Astfel, directiva 2014/50/UE se aplică numai în cazul regimurilor de pensie suplimentară, ocupațională, în cadrul cărora dreptul la pensie există în virtutea unui raport de muncă și este legat de atingerea vârstei de pensionare sau de îndeplinirea altor cerințe, în conformitate cu prevederile regimului respectiv sau ale legislației naționale.

Aceasta nu se aplică sistemelor de pensie individuală, bazate pe aderarea individuală a unei persoane la un fond de pensie, altele decât cele încheiate în baza unui raport de muncă.

Prin urmare, prezenta directivă nu se referă, în general, la aranjamentele dintre o persoană fizică și o societate de asigurări sau un organism similar, realizate fără nici o legătură cu un raport de muncă, ci se referă la acordurile dintre un angajator și o societate de asigurare sau un organism similar, respectiv un angajator și angajatul acestuia.

Atâta timp cât nu există implicarea unui angajator în cadrul regimului individual de pensii, aceste aranjamente pot fi considerate ca făcând parte din domeniul de aplicare al directivei, doar în măsura în care, angajatorul contribuie la rândul său la plata contribuțiilor, factorul determinant fiind implicarea angajatorului în acordul convenit între persoana fizică și/sau societatea de asigurare sau organismul similar.

Directiva 2014/50/UE își propune să îmbunătățească drepturile lucrătorilor în cadrul regimurilor de pensie suplimentare descrise anterior, prin:

- îmbunătățirea condițiilor de dobândire a drepturilor în cadrul regimurilor de pensie suplimentară;
- păstrarea drepturilor latente pentru lucrătorii care își încetează activitatea;
- posibilitatea membrilor activi și ai beneficiarilor latenți ai regimurilor de pensie suplimentară de a primi, la cerere, informații cu privire la drepturile lor în cadrul regimurilor respective.

Directiva 2014/50/UE se aplică numai perioadelor de angajare ulterioare termenului de transpunere, respectiv datei de 23 mai 2018.

Statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai favorabile decât cele prevăzute în directivă, cu privire la dobândirea de drepturi la pensie suplimentară pentru lucrători, la păstrarea drepturilor la pensie suplimentară ale lucrătorilor care își încetează activitatea și la dreptul la informare al membrilor activi ai regimului și al beneficiarilor latenți.

Transpunerea directivei nu poate fi în niciun caz folosită ca motiv de reducere a drepturilor existente pentru dobândirea și păstrarea pensiilor suplimentare sau dreptul la informare al membrilor regimului sau al beneficiarilor în statele membre.

Comisia Europeană a formulat puncte de vedere potrivit cărora Statele membre au obligația de a adopta măsuri de punere în aplicare a directivei, chiar și atunci când nu există și nu sunt reglementate potrivit legislației naționale sisteme de pensii suplimentare în sensul directivei.

Prin urmare, în procesul de transpunere a directivei, Statele Membre nu sunt obligate să legifereze constituirea unor regimuri de pensie suplimentară. În conformitate cu jurisprudența consacrată a CJUE, faptul că o activitate menționată într-o directivă nu există încă într-un stat membru acest aspect nu poate scuti statul membru respectiv de obligația de a adopta acte cu putere de lege pentru a se asigura că toate dispozițiile directivei sunt transpuse corespunzător.

În contextul aplicării dispozițiilor privind sistemele de pensii suplimentare din Directiva 80/987/CEE și a obligațiilor care decurg din această directivă pentru statele membre, în hotărârea din 2 februarie 1989 în Cauza 22/87, Comisia împotriva Italiei, CJUE a precizat următoarele: *"Ca răspuns la plângerea Comisiei privind lipsa oricărei dispoziții legale italiene de punere în aplicare a obligației care rezultă din articolul 8 din directivă, conform căreia statele membre trebuie să protejeze dreptul salariaților la prestații de limită de vârstă și de urmaș în temeiul unei scheme complementare de pensii existente la nivelul unei întreprinderi sau al unui grup de întreprinderi, în afara regimurilor legale de asigurări sociale, guvernul italian subliniază că astfel de sisteme suplimentare sunt aproape inexistente în Italia. În această privință, trebuie doar să se constate că acest fapt nu poate justifica neîndeplinirea obligației impuse prin articolul 8 din Directivă"*.

Această jurisprudență a fost confirmată în hotărâri ulterioare ale CJUE.

Astfel, în conformitate cu jurisprudența consacrată a CJUE, faptul că o activitate menționată într-o directivă nu există încă într-un stat membru nu poate scuti statul membru respectiv de obligația de a adopta acte cu putere de lege pentru a se asigura că toate dispozițiile directivei sunt transpuse corespunzător. Atât principiul securității

juridice, cât și nevoia de a garanta punerea în aplicare deplină a directivelor, în drept și nu numai în fapt, impun ca toate statele membre să reproducă normele directivei vizate într-un cadru clar, precis și transparent, care să prevadă dispoziții juridice cu caracter obligatoriu.

O astfel de obligație se aplică statelor membre pentru *a anticipa orice modificare a situației existente la nivelul lor într-un anumit moment*, precum și pentru *a garanta că toate persoanele fizice și juridice din Comunitate, inclusiv cele din statele membre în care o anumită activitate menționată într-o directivă nu există, au posibilitatea de a își cunoaște, cu claritate și precizie, drepturile și obligațiile în orice împrejurare*. În conformitate cu jurisprudența, transpunerea unei directive nu este obligatorie doar în cazurile în care este inutilă din motive de ordin geografic.

Situația existentă la nivel național

Directiva are în vedere stabilirea unui cadru legal de principii privind sistemele de pensii suplimentare bazate pe relații de muncă, cu excepția sistemelor care intră în sfera de aplicare a Regulamentului 883/04 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Prin urmare, schemele de pensii care intră în sfera de aplicare a Regulamentului 883/04 privind coordonarea sistemelor de securitate socială fiind excluse din domeniul de aplicare al directivei, nu fac obiectul prevederilor prezentei legi.

De asemenea, directiva nu se aplică sistemelor de pensie individuală, bazate pe aderarea individuală a unei persoane la un fond de pensie, altele decât cele încheiate în baza unui raport de muncă.

Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, a asigurat transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 98/49/CE privind protecția dreptului la pensie suplimentară al lucrătorilor salariați și al lucrătorilor care desfășoară activități independente care se deplasează în cadrul Comunității ca primă măsură menită să îmbunătățească exercitarea dreptului la libera circulație a lucrătorilor în ceea ce privește regimurile de pensie suplimentară.

Obiectul de reglementare al Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative intră în domeniul de aplicare al Directivei 2014/50/UE luând în considerare caracteristicile fondurilor de pensii facultative, în special situațiile în care participanții sunt angajați sau funcționari publici.

Potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare, contribuțiile la un fond de pensii facultative se stabilesc conform regulilor acelei scheme de pensii facultative, se rețin și se virează de către angajator.

Totodată Legea reglementează posibilitatea angajatorilor de a împărți cu angajatul

contribuția la pensiile facultative sau de a propune participarea la un fond de pensii facultative.

Însă, în conformitate cu poziția constantă a CJUE precizată și anterior, Statele Membre au obligația de *anticipa orice modificare a situației existente la nivelul lor într-un anumit moment*, precum și pentru *a garanta că toate persoanele fizice și juridice din Comunitate, inclusiv cele din statele membre în care o anumită activitate menționată într-o directivă nu există, au posibilitatea de a-și cunoaște, cu claritate și precizie, drepturile și obligațiile în orice împrejurare.*

În acest sens, este necesar, pentru a garanta punerea în aplicare deplină a prevederilor directivei, în drept și nu numai în fapt, stabilirea unui cadru legal de principii, aplicabil nu doar situației particulare a sistemului pensiilor facultative, astfel cum este acesta reglementat la nivel național ci și oricăror sisteme de pensii suplimentare dintre cele avute în vedere de Directiva 2014/50, care să reproducă normele directivei într-un mod clar, precis și transparent, și care să prevadă dispoziții juridice cu caracter obligatoriu.

1¹. Proiectul de act normativ transpune legislația comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

Proiectul de lege transpune prevederile Directivei 2014/50/UE privind cerințele minime de creștere a mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară

2.

Schimbări preconizate

Proiectul de lege stabilește cadrul general de cerințe minime în vederea creșterii mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară de către aceștia;

Totodată urmărește reducerea obstacolelor din calea liberei circulații a lucrătorilor între statele membre ale Uniunii Europene prin îmbunătățirea regimului aplicabil dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară ale membrilor regimurilor de pensie suplimentară legate de existența unui raport de muncă.

Proiectul de lege stabilește tipurile de scheme de pensii suplimentare pe care le acoperă și tipurile de scheme de pensii suplimentare care sunt exceptate de la prevederile sale.

Proiectul de lege nu reglementează înființarea unor noi scheme de pensii suplimentare pe teritoriul României, însă asigură cadrul principal necesar protecției mobilității lucrătorilor, pe care să îl respecte orice schemă de pensii suplimentare în măsura în care vor fi reglementate în viitor.

De asemenea, acesta nu se aplică dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară ale lucrătorilor care se deplasează pe teritoriul României în scop de muncă.

Totuși, prin legi speciale de înființare a unor scheme de pensii suplimentare, pot fi avute în vedere prevederi mai favorabile decât cerințele minime stabilite prin prezentul proiect, inclusiv extinderea normelor aplicabile schemelor respective pentru a acoperi situația membrilor regimului care își schimbă locul de muncă în interiorul României.

Ca regulă generală, conform proiectului de lege supus aprobării, un sistem de pensii suplimentare intră în domeniul propriu de aplicare ori de câte ori dreptul la pensie suplimentară se bazează pe un raport de muncă.

Astfel, cadrul general de principii reglementat prin proiectul de lege se aplică numai în cazul regimurilor de pensie suplimentară, ocupațională, în cadrul cărora dreptul la pensie există în virtutea unui raport de muncă și este legat de atingerea vârstei de pensionare sau de îndeplinirea altor cerințe, în conformitate cu prevederile regimului respectiv sau ale legislației naționale.

Proiectul de lege nu se aplică sistemelor de pensie individuală, bazate pe aderarea individuală a unei persoane la un fond de pensie, altele decât cele încheiate în baza unui raport de muncă.

Proiect de lege își propune să îmbunătățească drepturile lucrătorilor în cadrul regimurilor de pensie suplimentară descrise anterior, prin stabilirea unor cerințe minime care să asigure:

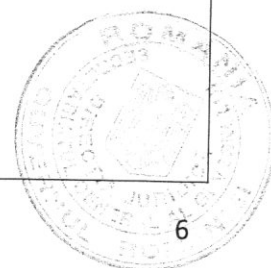
- îmbunătățirea condițiilor de dobândire a drepturilor în cadrul regimurilor de pensie suplimentară;
- păstrarea drepturilor latente pentru lucrătorii care își încetează activitatea;
- posibilitatea membrilor activi și ai beneficiarilor latenți ai regimurilor de pensie suplimentară de a primi, la cerere, informații cu privire la drepturile lor în cadrul regimurilor respective.

Proiectul de lege nu aduce atingere prevederilor Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative.

De asemenea, prezentul proiect de lege stabilește faptul că, prin legi speciale de reglementare a unor scheme de pensie suplimentară pot fi adoptate sau menținute dispoziții mai favorabile decât cele prevăzute în proiect, cu privire la dobândirea de drepturi la pensie suplimentară pentru lucrători, la păstrarea drepturilor la pensie suplimentară ale lucrătorilor care își încetează activitatea și la dreptul la informare al membrilor activi ai regimului și al beneficiarilor latenți.

3. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3. Impact social

Proiectul de act normativ reglementează măsurile pentru facilitarea exercitării drepturilor salariaților la libera circulație între statele membre ale Uniunii Europene prin reducerea obstacolelor create de normele care reglementează schemele de pensie suplimentară legate de existența unui raport de muncă asigurând cerințele minime privind condițiile de dobândire a drepturilor în cadrul schemelor de pensie suplimentară, păstrarea drepturilor latente la pensie suplimentară și informarea participanților.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

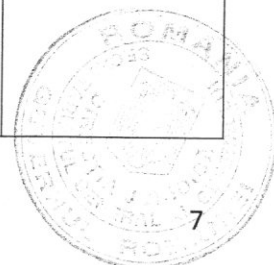
5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):

a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Nu este cazul.

1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Nu este cazul.

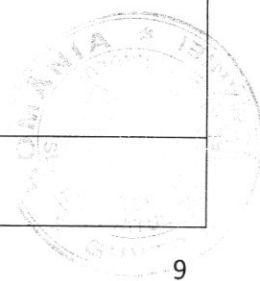
b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Nu este cazul.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Proiectul de act normativ transpune prevederile Directivei 2014/50/UE din 16 aprilie

2014 privind cerințele minime de creștere a mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și a păstrării drepturilor la pensie suplimentară
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul prezentului act normativ prin avizul nr. 68/2019. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social a avizat favorabil proiectul prezentului act normativ prin avizul nr.564/2019. d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6. Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost supus procedurii stabilite de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicat pe site-ul MMJS în perioada 04.09-15.10.2018.

Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Nu este cazul.

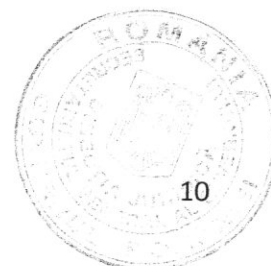
Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind cerințele minime de creștere a mobilității salariaților între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și păstrării drepturilor la pensie suplimentară, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedură de urgență prevăzută la art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM – MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

